

Hoogheemraadschap van
Schieland en de Krimpenerwaard

Maasboulevard 123
Postbus 4059
3006 AB Rotterdam
T. 010 45 37 200
F. 010 41 30 694

HHSK Actie Jaarplan 2018

duurzame inkoop en aanbesteding

horend bij Manifest MVI en
Green Deal Duurzaam GWW 2.0

Geaccordeerd door afdelingshoofden Bedrijfsvoering en Integrale Plannen en Projecten

Status: eindconcept

Rotterdam, 10 oktober 2017

Inhoud

Inleiding	3
Waterbeheerplan HHSK 2016 - 2021.....	3
Manifest MVI.....	3
Green Deal Duurzaam GWW 2.0.....	3
HHSK Nota Duurzaamheid.....	4
Leeswijzer	5
Administratieve gegevens Actie Jaarplan	6
Doel en bijdrage	7
HHSK inzet en acties 2018 MVI	9
1 – De wijze waarop HHSK vanuit de behoefte marktpartijen aanmoedigt en uitnodigt tot het leveren van duurzame en innovatieve producten/diensten.....	9
2 – De algehele beleidsdoelstellingen en de ambities van de organisatie en de vertaling ervan zo breed mogelijk laten dragen binnen de organisatie.....	11
HHSK inzet en acties 2018 Duurzaam GWW2.0	14
Transitielijn 1 – Van kosten naar waarde.....	14
Transitielijn 2 – Van reactief naar proactief.....	15
Transitielijn 3 – Van uniek naar uniform.....	16
Transitielijn 4 – Van alleen naar samen.....	18

Inleiding

Waterbeheerplan HHSK 2016 - 2021

Het vigerende waterbeheerplan van het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is het strategische plan voor de komende jaren. Over het onderwerp 'Doelmatig en duurzaam' is onder andere het volgende opgenomen:

'We voeren onze taken uit tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten, dragen bij aan de leefbaarheid van het gebied en vergroten de toekomstbestendigheid en duurzaamheid van het watersysteem'.

Dit betekent duurzamer en doelmatiger ons werk uitvoeren. Door het toepassen van maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) kunnen we bijdragen aan de doelstelling uit het waterbeheerplan. Het gaat onder andere om sociale, ecologische en economische aspecten waar specifieke thema's gekoppeld kunnen worden.

Manifest MVI

Het manifest is bedoeld om de bijdrage van maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) op de realisatie van beleidsdoelen te vergroten. In het Manifest MVI zijn ambities vastgelegd die verder gaan dan het toepassen van minimumeisen en daarmee vervangt het manifest eerdere afspraken zoals het 100% duurzaam inkopen op basis van minimumeisen. In het nieuwe manifest MVI bepalen overheden zelf hun doelstellingen, op basis van hun eigen ambities. Iedere organisatie maakt binnen zes maanden na ondertekening een concreet actieplan, dat wordt gepubliceerd op de website van PIANOo. Via een benchmark, monitoring en een lerend netwerk wordt de voortgang in kaart gebracht en geborgd.

Op 8 december 2016 in Den Haag hebben bestuurders van diverse organisaties samen met staatssecretaris Sharon Dijksma het nieuwe Manifest MVI ondertekend. Op 23 maart 2017 heeft een tweede ondertekeningmoment plaatsgevonden. In 2017 volgen meer tekenmomenten.

<https://www.pianoo.nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen/ontwikkelingen-mvi>

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

Dinsdag 17 januari 2017 is de Green Deal duurzaam GWW 2.0 ondertekend door ruim 60 partijen uit de sector. De Green Deal heeft als ambitie om duurzaamheid in 2020 een integraal onderdeel te laten zijn van spoor-, grond-, water- en wegenbouwprojecten en borduurt verder voort op de Green Deal GWW uit 2013.

De ambitie van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 is als volgt geformuleerd: Duurzaamheid is in 2020 een integraal onderdeel van alle spoor-, grond-, water- en wegenbouwprojecten (duurzaamheid is 'business as usual').

Een transitie is nodig om de ambitie – duurzaamheid is in 2020 een integraal onderdeel van alle spoor, grond-, water- en wegenbouwprojecten – te kunnen realiseren. In deze Green Deal Duurzaam GWW 2.0 wordt de veranderopgave door Partijen via de volgende vier transitielijnen uitgewerkt in een actie jaarplan:

- Transitielijn 1 - Van kosten naar waarde
- Transitielijn 2 - Van reactief naar proactief
- Transitielijn 3 - Van uniek naar uniform
- Transitielijn 4 - Van alleen naar samen

Vind meer informatie op: <http://www.duurzaamgww.nl/green-deal>

HHSK Nota Duurzaamheid

De Verenigde Vergadering van HHSK heeft op 29 maart 2017 de Nota Duurzaamheid 2017-2021 vastgesteld, waar MVI en Duurzaam GWW expliciet in zijn benoemd.

Leeswijzer

Bij de hoofdstukken 'HHSK inzet en acties 2018 MVI' en 'HHSK inzet en acties 2018 Duurzaam GWW 2.0' in dit Actie Jaarplan wordt het format aangehouden zoals aangeleverd door Duurzaam GWW. Hierbij wordt onderstaande tabel met onderwerp, doelen 2020, acties 2018 en betrokken partijen aangehouden. De doelen 2020 zijn bij de acties van Green Deal Duurzaam GWW 2.0 al ingevuld.

Onderwerp	
Doelen 2020	
<ul style="list-style-type: none"> <hier worden de doelstellingen 2020 beschreven; voor Green Deal Duurzaam GWW 2.0 zijn deze doelen 2020 al voor ingevuld>	
Acties 2018	Betrokken partij(en)
<ul style="list-style-type: none"> <hier worden de acties voor het jaar 2018 beschreven die bijdragen aan de 2020 doelen>	<ul style="list-style-type: none"> <hier worden de partijen genoemd waar HHSK mee samenwerkt of overleg mee voert over dit onderwerp>

Administratieve gegevens Actie Jaarplan

Organisatie Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK)

Jaar 2018

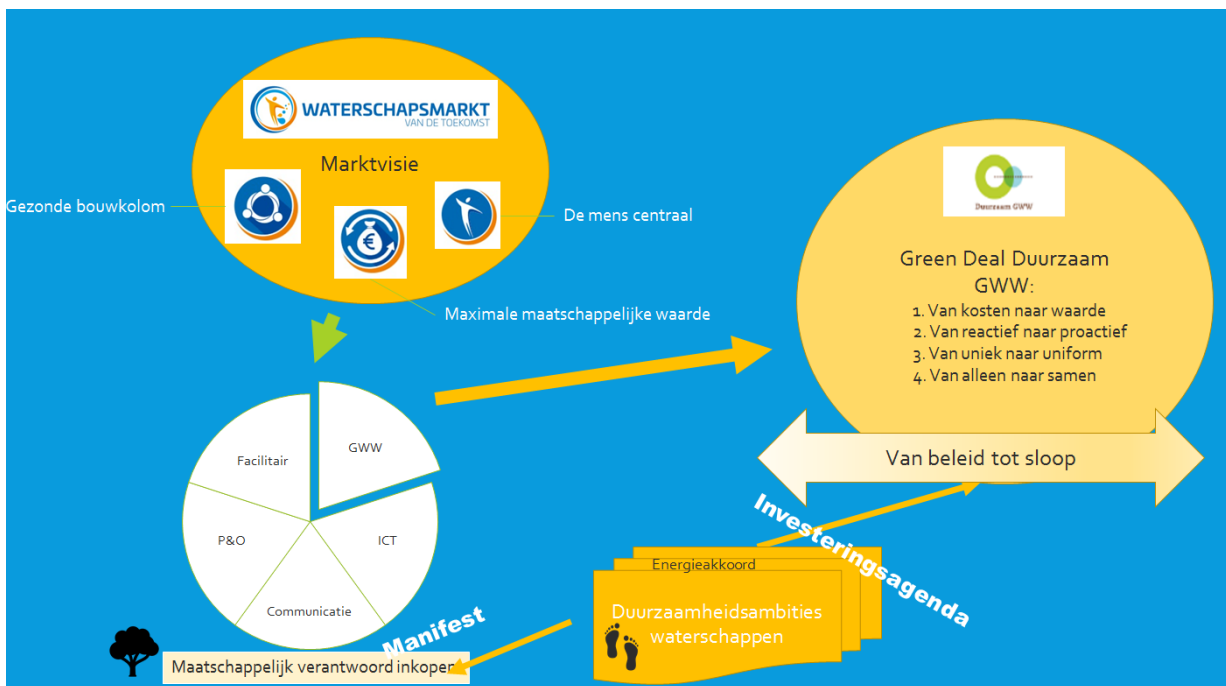
Contactpersoon Manon de Vries (Duurzaam GWW) en Sisca Liem (MVI)

Dit Actie Jaarplan wordt elk jaar opgesteld. De acties genoemd in dit plan zijn bedoeld voor het jaar 2018. Een evaluatie van dit actie jaarplan volgt eind 2018.

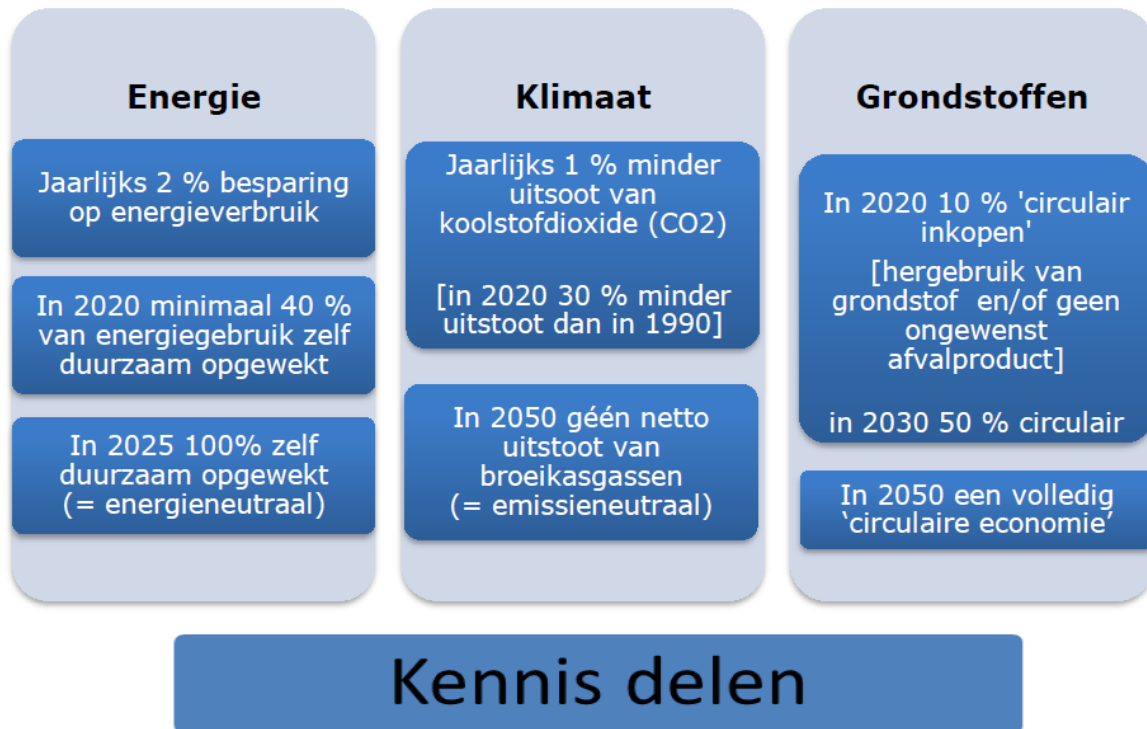
Doel en bijdrage

Ambitie organisatie

In het duurzaam waterbeheer ligt de komende jaren een stevige en urgente uitdaging voor het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard: rekening te houden met de sociale-, ecologische- en economische- dimensies van duurzaamheid, het beperken van de (toekomstige) impact van klimaatverandering en de ontwikkeling naar een circulaire economie. HHSK legt de focus op energie, klimaat, grondstoffen en kennis delen. Dit is opgenomen in de Nota Duurzaamheid 2017-2021, die door de VV is vastgesteld op 29 maart 2017. De Green Deal Duurzaam GWW 2.0 en Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) zijn hierin expliciet benoemd. De looptijden van de Green Deal Duurzaam GWW, MVI en de HHSK Nota Duurzaamheid lopen bijna gelijk.

Figuur 1: De relatie tussen MVI & Duurzaam GWW

Figuur 2: De speerpunten uit HHSK Nota Duurzaamheid 2017-2021 (d.d.29 maart 2017, ondertekend door VV).

HHSK inzet en acties 2018 MVI

Om invulling te geven aan de MVI-doelstellingen gaat HHSK in 2018 onderstaande acties uitvoeren. Dit actieplan is een groeimodel. Het bevat concrete doelstellingen op (enkele) specifieke beleidsthema's zoals genoemd in de handreiking MVI.

1 – De wijze waarop HHSK vanuit de behoefte marktpartijen aanmoedigt en uitnodigt tot het leveren van duurzame en innovatieve producten/diensten.

Bij duurzaam inkopen dient sprake te zijn van een realistisch ambitieniveau waarbij het streven naar duurzaamheid in balans is met bedrijfseconomische doelstellingen. Concurrentie dient mogelijk te blijven en er dient geen sprake te zijn van hoge meerkosten. Meerkosten moeten in verhouding tot de opdracht staan. Duurzaam is niet perse duurder.

Product- en marktanalyse

Doelen 2020

- HHSK streeft volledig naar een gedegen product- en marktanalyse bij de voorbereidingen van aanbestedingen in 2020.

Acties 2018

- Bij de voorbereiding van een aanbesteding voert HHSK actiever product- en marktanalyse uit op het gebied van duurzaamheid; voor Werken vindt dit plaats in een zo vroeg mogelijk stadium van het project of van het ontwerpproces (zie verder Duurzaam GWW).
- Vanuit Inkoop dienen voor alle opdrachten een aanbestedingsvoorstel ingevuld te worden inclusief een paragraaf over keuzes m.b.t. duurzaamheid.

Toepassen van milieucriteria

Doelen 2020

- HHSK past altijd de minimumeisen van milieucriteria van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen volgens productgroepen van Pianoo toe waarvoor milieucriteria zijn opgesteld. (<https://www.pianoo.nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen/productgroepen>).

Acties 2018

- HHSK past tenminste de minimumeisen van milieucriteria van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen volgens productgroepen van Pianoo toe bij (Europese) aanbestedingen.
- Voor de 'kleinere' aanbestedingen zorgen we voor praktisch werkbaar hulpmiddelen, waarmee we zo eenduidig mogelijk duurzaamheidsaspecten af kunnen wegen.

Dialoog met de markt

Doelen 2020

- HHSK gaat meer gebruik maken van de dialoog met de markt. Een dialoog met de markt is een belangrijk hulpmiddel om te controleren of ideeën haalbaar zijn, om de consequenties van bepaalde keuzes beter in beeld te krijgen en om de doelen in de

---

uitvraag beter te kunnen formuleren. Dit doen we door vast te leggen wat de inkoopstrategie is, in plaats van voorschrijven van de eisen gaan we de wensen formuleren, en tegelijkertijd om risico's te verminderen en vervolgtraject te bepalen. Dit kan bijvoorbeeld via een markt-concurrentiegericht dialoog, marktconsultatie, etc. Dit doet de inkoopadviseur i.s.m. de projectleider.

Acties 2018

- HHSK consulteert de markt door vooraf vast te leggen wat de inkoopstrategie is. De keuze van de aanbestedingsstrategie komt tot stand in overleg tussen de inkoopadviseur en de projectleider/werkgroep.
  - HHSK gaat in gesprek met de partners, bedrijven en omgeving. Zowel extern als intern dragen we stapsgewijs uit hoe HHSK werkt aan duurzaamheidsopgaven en oplossingen. Dit doen we via voorbeeldprojecten en door concrete en kleinschalige initiatieven.
-

Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI)

Doelen 2020

- HHSK gaat standaard gebruik maken van de Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI)-criteria "beste kwaliteits-en prijs verhouding" of "levenscycluskosten". MVI aspecten zullen worden meegenomen in de kwalitatieve gunningscriteria. Hierdoor kunnen bedrijven die zich onderscheiden op duurzame maatschappelijke prestaties een (aanmerkelijk) gunningsvoordeel krijgen.
-

Acties 2018

- De EMVI-criteria "beste kwaliteits-en prijs verhouding" is standaard gebruikt bij de aanbestedingen. Bij EMVI-criteria "laagste prijs" dient een gedegen onderbouwing vastgelegd worden.
  - De duurzaamheidscriteria zowel op product als organisatie worden meegenomen in de kwalitatieve gunningscriteria. Dit moet proportioneel en passend zijn.
-

Toetsen

Doelen 2020

- Borging van duurzaamheidseisen- en beloftes die de opdrachtnemer in zijn offerte heeft aangegeven.
  - Periodieke evaluatie hoe de gemaakte afspraken op het gebied van MVI zijn nageleefd met de opdrachtnemer.
  - Monitoring van de afspraken of de opdrachtnemer zich houdt aan de minimumeisen en/of andere overeengekomen duurzaamheidsafspraken.
-

Acties 2018

- De eerste stappen worden gezet op de wijze van toetsing van geleverde diensten, goederen en werken op het nakomen van duurzaamheidsbeloftes uit de offertes. Bij het aangaan van het contract dient vooraf alle bewijzen m.b.t. duurzaamheidseisen vastgelegd worden. Tijdens de contractperiode dienen de duurzaamheidsbeloftes getoetst worden d.m.v. vastgestelde Kritieke prestatie-indicatoren (KPI's). Dit wordt door de contractmanager of projectleider gedaan.
-

2 – De algehele beleidsdoelstellingen en de ambities van de organisatie en de vertaling ervan zo breed mogelijk laten dragen binnen de organisatie

Circulair inkopen

Doelen 2020

- HHSK streeft naar 10% circulair inkopen in 2020. Bij circulair inkopen wordt het inkoopinstrument ingezet om productie en (her)gebruik van producten en diensten te stimuleren en daarmee de transitie naar een circulaire economie te bevorderen. In een circulaire economie wordt verspilling van grondstoffen tegengegaan door de herbruikbaarheid van producten en materialen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren.
- HHSK stimuleert biobased economy en innovatie.

Acties 2018

- In gesprek gaan en samenwerken met andere waterschappen/overheden om voorbeelden van circulaire inkopen toe te passen in inkooptrajecten. Deelnemen aan bijeenkomsten over circulaire economie.
- Het meenemen van de mate van circulariteit van producten en diensten in de gunningscriteria. Dit doen we door middel van open vragen. Dit kan resulteren op meerwaarde op gunningscriteria, bijvoorbeeld kijken naar de prestatie om de levensduur van producten te verlengen (zoals mogelijkheid tot renovatie of reparatie) en het tegen gaan van verspilling, afspraken maken over koop en terugkoop, etc.
- HHSK stimuleert duurzame verwerking van vrijgekomen afvalproducten bijvoorbeeld voor het onderhoud van watergangen.
- HHSK wil de mate van circulariteit meetbaar kunnen maken en in kaart brengen met behulp van indicatoren of KPI's bij te houden de projectleider of contractmanager.

Innovatiegericht inkopen

Doelen 2020

- HHSK stimuleert innovatiegericht inkopen door de markt te vragen om innovatie/duurzame oplossingen te ontwikkelen en te leveren, zodat maatschappelijke vragen worden opgelost en HHSK haar publieke taken beter uitvoert. De essentie van innovatief gericht inkopen is de dialoog met de markt. Deze dialoog start ver voor de aanbestedingstraject. Dit geldt voor vernieuwde of grensverleggende oplossingen.

Acties 2018

- In gesprek gaan en samenwerken met andere waterschappen/overheden om voorbeelden van innovatiegericht inkopen toe te passen in inkooptrajecten.
- Deelnemen aan bijeenkomsten over innovatiegericht inkopen.
- Het uitvragen van de visie met aandacht voor duurzame oplossingen.
- Binnen de organisatie kenbaar maken welke innovatieve aanbestedingen er lopen om zo bekendheid te creëren.

Klimaatbewust inkopen

Doelen 2020

- HHSK streeft jaarlijks naar 1% minder uitstoot van koolstofdioxide (CO₂). Dit betekent in 2020 30% minder uitstoot dan in 1990. En in 2050 géén netto uitstoot van broeikasgassen (=emissieneutraal).

Acties 2018

- Dit betekent dat HHSK in de aanbestedingstrajecten klimaatbewust zal inkopen, bijvoorbeeld door het uitvragen van niveau van CO₂-prestatieladder voor geschikte opdrachten (zie <https://www.skao.nl/gecertificeerde-bedrijven>).

Energiebewust inkopen

Doelen 2020

- HHSK streeft jaarlijks 2% besparing op energiegebruik. Dit betekent dat in 2020 minimaal 40% van het energiegebruik zelf duurzaam opgewekt wordt. In 2025 wordt 100% zelf duurzaam opgewekt (=energieneutraal).
- HHSK wil duurzame energieproductie (bijvoorbeeld uit zon en wind) stimuleren, zoals toepassen van zonnepanelen of windturbines bij grote renovatie of nieuwbouw.
- HHSK wil energiezuinige producten gebruiken bijvoorbeeld door het toepassen van Energie-efficiency bij haar gebouwen of installaties.

Acties 2018

- Het streven is om in 2018 100% groene elektriciteit in te kopen.

Toegang voor Midden en Kleinbedrijf (MKB)

Doelen 2020

- HHSK streeft naar meer kansen voor MKB. De administratieve drempel voor deelname aan aanbestedingen is laag en HHSK streeft naar zo laag mogelijke administratieve lasten.

Acties 2018

- HHSK houdt rekening met het (lokale) MKB bij het opstellen van objectieve criteria voor de keuze van een ondernemer of ondernemers.
- Bij elke meervoudig onderhands aanbesteden worden zo goed mogelijk een gedegen keuze gemaakt om het (lokale) MKB uit te nodigen voor deelname aan de aanbestedingen.
- HHSK voert marktonderzoek en consultatie uit of het MKB actief is op de markt waarin HHSK wilt aanbesteden.

Internationale sociale voorwaarden (ISV)

Doelen 2020

- Werken, Leveringen en/of Diensten die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen worden geweerd.

Acties 2018

- Bij aanbestedingen onder bepaalde categorie worden standaard vragen gesteld aan opdrachtnemers hoe de opdrachtnemer invulling geeft aan ISV.

Social Return On Investment (SROI)

Doelen 2020

- HHSK streeft naar meer creëren van participatiebanen, werkervaringsplekken of stageplekken voor mensen met een afstand tot de markt. Dit geldt voor aanbestedingen "diensten" en "werken" die geschikt zijn voor Social Return on Investment (SROI). SROI houdt in dat een bepaald percentage van de loonsom (minimaal 5%) geïnvesteerd moet worden in het bieden van werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit geldt voor geschikte opdrachten boven €250.000 exclusief BTW met een looptijd van tenminste zes maanden en dat er geen sprake zijn van arbeidsverdringing.

Acties 2018

- Vanuit eerdere ervaringen wordt dit doorgezet naar andere geschikte opdrachten, bijvoorbeeld bij facilitaire opdrachten zoals schoonmaak, afvalverwerking, groenvoorziening, etc.

HHSK inzet en acties 2018 Duurzaam GWW2.0

Om invulling te geven aan de doelstellingen gaan wij in 2018 onderstaande acties uitvoeren.

Transitielijn 1 – Van kosten naar waarde

Partijen sturen op waardecreatie in GWW-projecten en werken samen aan het ontwikkelen en realiseren van duurzame innovatieve oplossingen.

Doelen 2020

- In de belangenafweging en ontwerp/-contractkeuzes van alle Duurzaam GWW-projecten vormen de kosten en maatschappelijke baten over de levensduur van een project een belangrijke aspect.
- Binnen projecten wordt bewust gekozen voor het investeren in de realisatie van ambities en het benutten van kansen die een maatschappelijke meerwaarde leveren die groter is dan het project.
- HHSK investeert consequent in kansrijke duurzame innovaties en geeft innovatieve producten en diensten de ruimte om zichzelf te bewijzen in de praktijk.
- HHSK is op de hoogte van duurzame innovaties in de GWW-sector en draagt bij aan het versnellen en verbreden van succesvolle producten en diensten.

Acties 2018

Betrokken partij(en)

• Om een doorwerking van de Nota Duurzaamheid van HHSK in de organisatie te krijgen is een werkgroep opgericht, samengesteld uit collega's van verschillende afdelingen van HHSK. Deze interne werkgroep zal de Aanpak Duurzaam GWW blijven behandelen om de vier genoemde doelen verder uit te werken.	• De waterschappen in de regio. HHSK heeft regiobijeenkomsten samen met Rijnland, Delfland, Hollands Noorderkwartier, Waternet, Hollandse Delta en Stichtse Rijnlanden.

Partijen formuleren gezamenlijk parameters of prestatieindicatoren gerelateerd aan de vastgestelde duurzaamheidsthema's van de Aanpak Duurzaam GWW.

Doelen 2020

- HHSK formuleert gezamenlijk parameters of prestatie-indicatoren gerelateerd aan de vastgestelde duurzaamheidsthema's van de Aanpak Duurzaam GWW.

Acties 2018

Betrokken partij(en)

• In 2018 worden eerste stappen gezet om parameters of prestatie-indicatoren te formuleren. Hierbij hoort ook de onderbouwing van de gemaakte keuzes. Ervaring wordt opgehaald bij andere waterschappen. • Vervolgens zullen de parameters of prestatie-indicatoren getest en gebruikt worden. Dit is in gezamenlijkheid met de andere waterschappen in de regio.	• De waterschappen in de regio. HHSK heeft regiobijeenkomsten samen met Rijnland, Delfland, Hollands Noorderkwartier, Waternet, Hollandse Delta en Stichtse Rijnlanden.

Partijen ontwikkelen een monitoringssystematiek waarmee duurzaamheidsprestaties van GWW-projecten inzichtelijk worden gemaakt.

Doelen 2020

- HHSK houdt een monitoringssystematiek aan om duurzaamheidsprestaties inzichtelijk te maken.

Acties 2018

Betrokken partij(en)

- Via de klimaatmonitor waterschappen wordt in beeld gebracht hoe waterschappen presteren op de onderdelen energie, klimaat en grondstofverbruik. De focus ligt op energieverbruik, CO₂ uitstoot (scope 1+2+3) en chemicaliënverbruik. Dit wordt momenteel tweejaarlijks uitgevoerd, maar zal waarschijnlijk naar eens per jaar gaan.
- Daarnaast wordt bijgehouden welke projecten duurzaam ingekocht zijn.
- De waterschappen in de regio. HHSK heeft regiobijeenkomsten samen met Rijnland, Delfland, Hollands Noorderkwartier, Waternet, Hollandse Delta en Stichtse Rijnlanden.

Transitielijn 2 – Van reactief naar proactief

Partijen bevorderen duurzaamheid in houding en gedrag van hun medewerkers, in het bijzonder maken zij medewerkers bewust van de urgentie en noodzaak van het werken volgens de Aanpak Duurzaam GWW in GWW-projecten.

Doelen 2020

- HHSK heeft een heldere en concrete en tijdsgebonden duurzame ambitie die zij wil behalen. *De organisatie* geeft periodiek inzicht in de mate waarin zij voldoen aan haar eigen ambitie en doelen.
- HHSK heeft een cultuur die ruimte biedt om verdere verduurzaming van GWW-projecten en de sector breed te stimuleren
- Het management van HHSK stuurt actief en frequent op het bewustzijn van duurzaam denken en de proactiviteit van duurzaam doen van haar medewerkers
- Binnen alle lagen van HHSK wordt proactief gewerkt met en volgens de principes van de Aanpak Duurzaam GWW. Medewerkers van HHSK hebben de kennis en kunde om de Aanpak Duurzaam GWW toe te passen in de projecten.

Acties 2018

Betrokken partij(en)

- De ambitie is beschreven in de Nota Duurzaamheid. In 2017 wordt verduurzaming vanuit de werkgroep binnen HHSK gestimuleerd. Binnen één afdeling wordt in 2017 volgens de principes van de Aanpak gewerkt. Na 2017 zullen andere afdelingen volgen.
- Voor wat betreft frequentie van evaluatie van realisatie van doelen t.o.v. ambitie is de verwachting dat er minstens 1x per jaar, tijdens een Planning&Control-moment, hierover gerapporteerd kan worden.
- De verwachting is dat uit de interne HHSK werkgroep input wordt gegeven voor het verder identificeren, doorontwikkelen en meten van alle 4 doelen 2020.
- De waterschappen in de regio. HHSK heeft regiobijeenkomsten samen met Rijnland, Delfland, Hollands Noorderkwartier, Waternet, Hollandse Delta en Stichtse Rijnlanden.

Partijen communiceren extern actief over de ervaringen met de Aanpak Duurzaam GWW en de daarbij behaalde successen.

Doelen 2020

- HHSK draagt proactief en frequent praktijkvoorbeelden en leerervaringen uit naar andere partijen in het samenwerkingsverband en inspireert anderen en haar eigen organisatie om continue te werken aan duurzame ontwikkeling
- De organisatie vervult een voorbeeldfunctie in haar eigen werkzaamheden en laat stakeholders, die niet werken volgens de Aanpak Duurzaam GWW, binnen haar projecten hiermee kennis maken
- De organisatie draagt actief bij aan kennisontwikkeling en –verspreiding op het gebied van duurzaamheid in de GWW-sector, onder andere via de Bouwcampus.

Acties 2018

- Praktijkvoorbeelden en leerervaringen vanuit één afdeling (IPP) van HHSK worden gedeeld met de waterschappen in de regio en de coördinator Duurzaam GWW vanuit de Unie van Waterschappen. HHSK is aanwezig bij regiobijeenkomsten, bijv. bij [de Bouwcampus in Delft](#).
- Andere afdelingen zullen volgen.

Betrokken partij(en)

- De waterschappen in de regio en de Unie van Waterschappen. HHSK heeft regiobijeenkomsten samen met Rijnland, Delfland, Hollands Noorderkwartier, Waternet, Hollandse Delta en Stichtse Rijnlanden.

Transitielijn 3 – Van uniek naar uniform

Partijen passen de Aanpak Duurzaam GWW toe in programma's en projecten

Doelen 2020

- HHSK past in alle relevante GWW-projecten de Aanpak Duurzaam GWW toe.
- Partijen monitoren in welke en hoeveel projecten de Aanpak Duurzaam GWW wordt toegepast en wat de voortgang is.
- HHSK hanteert de instrumenten uit de Aanpak Duurzaam GWW in alle projectfasen van Duurzaam GWW-projecten.
- HHSK integreert de processtappen en instrumenten vanuit Duurzaam GWW in de bedrijfsprocessen.
- HHSK zorgt dat duurzaamheid standaard onderdeel is van de keuzes en afwegingen die gemaakt worden in alle lagen van de organisatie.

Acties 2018

- HHSK past de Aanpak toe op GWW-projecten met een financiële omvang van minimaal € 500.000, en waar mogelijk ook op GWW-projecten onder € 500.000. Momenteel is dat binnen één afdeling van HHSK (met de meeste GWW-projecten). Na 2017 zullen de andere afdelingen volgen.

Betrokken partij(en)

- De waterschappen in de regio. HHSK heeft regiobijeenkomsten samen met Rijnland, Delfland, Hollands Noorderkwartier, Waternet, Hollandse Delta en Stichtse Rijnlanden.

Partijen spannen zich in de effectiviteit van duurzaamheidsinstrumenten, zoals het Ambitieweb, de Omgevingswijzer, Dubocalc en de CO₂ Prestatieladder, in aanbestedingsprocedures te bevorderen.

Doelen 2020

- De effectiviteit van de duurzaamheidsinstrumenten worden in aanbestedingsprocedures bevorderd.

Acties 2018

- In het aanbestedingsvoorstel zijn duurzaamheidscriteria opgenomen. Bij de aanbestedingsstukken worden duurzaamheidscriteria zoals CO₂-prestatieladder, sociale aspecten zoals SROI in de eisen of gunningscriteria gevraagd. Zie tevens de acties van MVI.

Betrokken partij(en)

- De waterschappen in de regio. HHSK heeft regiobijeenkomsten samen met Rijnland, Delfland, Hollands Noorderkwartier, Waternet, Hollandse Delta en Stichtse Rijnlanden.

Partijen leveren kennis en ervaringen t.b.v. de (door)ontwikkeling van duurzaamheidsinstrumenten voor GWW-projecten, zoals het Ambitieweb, de Omgevingswijzer, Dubocalc en de CO₂ Prestatieladder, aan bij de instrumentbeheerders en/of de Coördinatiegroep.

Doelen 2020

- HHSK levert kennis en ervaring t.b.v. de ontwikkeling van de duurzaamheidsinstrumenten.

Acties 2018

- Kennis en ervaringen worden vanaf 2017 vanuit minimaal twee afdelingen van HHSK (IPP en Bedrijfsvoering) gedeeld. Daarna volgen er meer. HHSK is aanwezig bij de regiobijeenkomsten waar de duurzaamheidsinstrumenten besproken worden.

Betrokken partij(en)

- De waterschappen in de regio en de Unie van Waterschappen. HHSK heeft regiobijeenkomsten samen met Rijnland, Delfland, Hollands Noorderkwartier, Waternet, Hollandse Delta en Stichtse Rijnlanden.

Partijen gaan in gesprek met onderwijs- en opleidingsinstellingen (MBO, HBO, WO, TU, PAO) om te bepleiten dat de Aanpak Duurzaam GWW wordt opgenomen in de opleidings- en bijscholingsprogramma's.

Doelen 2020

- HHSK wil een aantrekkelijke organisatie zijn voor alle medewerkers, voor nu en in de toekomst. Het onderwerp duurzaamheid is hierbij in het vizier. Door te investeren in stage- en traineeplekken wil HHSK zich als interessante werkgever presenteren onder jongeren. Het idee hierachter is dat HHSK op die manier op de langere termijn over voldoende en gekwalificeerd personeel kan beschikken. Daarnaast wil HHSK alle leeftijdscategorieën in het personeelsbestand evenwichtig vertegenwoordigd hebben.

Acties 2018

- Vanuit stageplekken zijn duurzaamheidsdoelstellingen gestimuleerd. In 2016 waren twee stagiairs betrokken bij dit onderwerp. Het streven is om dit door te zetten.
- Wanneer vanuit opleidingen duurzaamheidselementen in stageopdrachten worden gestimuleerd, dan staat HHSK hiervoor open.

Betrokken partij(en)

- HBO-opleidingen, bijv. van HS Rotterdam.

Transitielijn 4 – Van alleen naar samen

Partijen delen praktijkervaringen en inventariseren knelpunten met betrekking tot de aanpak Duurzaam GWW met elkaar en het Loket Duurzaam GWW en dragen bij aan oplossingsrichtingen.

Doelen 2020

- Samen met partijen in samenwerkingsverband worden knelpunten uit de praktijk besproken en opgelost.
- HHSK zoekt bij de uitwerking van Duurzaam GWW activiteiten, aansluiting bij bestaande succesvolle keteninitiatieven.
- HHSK zoekt naar synergie door aansluiting te zoeken bij (gebieds-)ontwikkelingen en initiatieven die raakvlakken en overeenkomsten hebben met Duurzaam GWW. De organisatie signaleert of raakvlakken leiden tot overlap en acteren wanneer hiervoor afstemming gewenst is.

Acties 2018

- HHSK sluit aan bij initiatieven uit de omgeving, bijv. congressen, bijeenkomsten en ontwikkelingen en kiest hierin tijdig en bewust.

Betrokken partij(en)

- Andere overheden die raakvlakken met de projecten hebben, zoals Blue City Rotterdam (zet zich in voor circulaire economie).